

Boa zijn is een vak

Van onbekendheid met de term BOA tot het niet voor vol worden aangezien en onbegrip van collega's. Het zijn zaken waar de Buitengewoon Opsporingsambtenaar in zijn of haar werk dagelijks tegenaan loopt. Daarnaast zijn er nog de discussies over taken en bevoegdheden, over de uitstraling en professionalisering; de BOA valt vaak tussen wal en schip. Met het ontstaan van de Politiewet in 1994 werd ook de functie van BOA in het leven geroepen. We zijn een kleine twintig jaar verder. Hoe is het om Buitengewoon Opsporings Ambtenaar te zijn in 2013?

Onder het genot van een dampende kop koffie zie ik vanuit een kamer op de vierde verdieping van het Rijkswaterstaatgebouw te Arnhem het water van de Rijn tijdens de dan nog winterloze winter voorbij stromen.

Buiten is het stormachtig en mistroostig weer. De wandeling naar dit kantoor leverde me uiteindelijk een kapotte paraplu en natte kleren op, maar toch ben ik goedgemutst. Ik verheug me namelijk op een gesprek met een goede collega, die ik al vele jaren ken en met wie ik menigmaal heb samengewerkt. In de aanloop tot dit gesprek veel water dus, waarschijnlijk een voorbode, want deze middag ga ik het met name over water hebben.

Ik ben op bezoek bij Geert Wieggers, senior inspecteur bij Rijkswaterstaat, directie Oost-Nederland (RWS-ON).

Geert Wieggers.

Wat is je functie bij RWS?

"Zogezegd ik ben senior inspecteur bij RWS met als taakaccent waterkwaliteit. Dit omvat het controleren en inspecteren van lozingsobjecten op rijkswateren, met name industriële lozingen, zoals van rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) en zware (petro) chemische industrie. Naast die toezichthoudende

rol ben ik ook aangesteld als BOA. Als zodanig maak ik deel uit van het landelijk BOA-team van RWS. Dit team wordt gevormd door zeventien collega's van RWS uit geheel Nederland. Binnen dit team delen we onder andere kennis en daar waar noodzakelijk ondersteunen we elkaar en werken we samen in strafrechtelijke onderzoeken. Voorbeelden hiervan zijn onder andere bijzondere voorvallen, lozingen, gronddumpingen en foutief gedrag van sommige aannemers. Maar daarover later meer.

Onze bevoegdheid als BOA bij RWS geldt voor geheel Nederland. Dat wil zeggen voor het gebied dat gelegen is tussen de dijken. Dus het gebied dat, zoals we dat noemen, buitendijks is gelegen, zoals de grote rivieren, uiterwaarden, kustlijn en dergelijke.

Maar daarnaast worden we ook ingezet bij milieuonderzoeken langs de rijkswegen, die vallen onder de zogenaamde droge dienst. Je moet dan denken aan afvaldumpingen, plaatsing van illegale bebording en dergelijke.

Mijn primaire werkzaamheden liggen echter binnen de zogenaamde 'natte dienst', het toezicht op de waterkwaliteit en wat daarmee samenhangt."

Milieuonderzoeken langs de rijkswegen, je moet dan denken aan afvaldumpingen.

Dit is een verhaal over een BOA, hoe is het zo gekomen?

"Ik ben in 1981 mijn werkzame leven gestart als douanebeampte langs de zogenaamde Oostgrens bij het Ministerie van Financiën. Tijdens de opleiding tot douanier ben ik ook aangesteld als BOA. Toen heette dat nog onbezoldigd opsporingsambtenaar van het Korps der Rijkspolitie. In 1991 moesten echter zo'n 1600 douaniers die werkzaam waren langs de oostgrens in verband met het 'Akkoord van Schengen' afvloeien. Ik werd toen voor de keuze

gesteld om als douanier in het westen te gaan werken of me te laten omscholen. Ik verkoos een omscholingstraject in plaats van een werkplek in het westen van het land.

Op grond van mijn vooropleiding - Hogere Zeevaartschool - mocht ik een studie milieukunde gaan volgen aan de Hogeschool te Eindhoven. Ik had namelijk de ambitie om mijn loopbaan verder in te vullen als milieu-inspecteur. Het onderzoeken van dat soort overtredingen en de speurzinnen lagen me toen al na aan het hart. Dus eigenlijk was dit toen een voor de hand liggende keuze.

Na die opleiding ben ik gestart als toezichthouder bij het Waterschap Rivierenland in Tiel en aldaar ook weer aangesteld als BOA. In die periode werd ik al regelmatig gevraagd om te participeren in multidisciplinaire milieuopsporingsteams. Een grote zaak die we toen draaiden was bijvoorbeeld de illegale vetlozing op de gemeentelijke riolering van Nijmegen. Bestuurlijk gevoelig ook nog want hierdoor liep het Waterschap anders zo'n 4.000.000 gulden mis! Een andere grote zaak die we daarna draaiden was de illegale verwerking van wit- en bruingoed. Hierbij werden de belangen van het Waterschap ook geschaad. We werkten toen samen met collega's van onder andere de politie, het toenmalige milieubijstandsteam van het Ministerie van VROM en de Provincie.

In 2007 vernam ik dat er een soortgelijke functie vrijkwam bij RWS, Oost-Nederland te Arnhem. Ik heb toen op die baan gesolliciteerd en werd vervolgens aangenomen. Hier in Arnhem werk ik nog steeds met veel plezier en het werkpalet is heel divers. Het beheersgebied is tamelijk groot en veelomvattend. Het omvat globaal de Rijkshoofdvaarwegen binnen de provincies Overijssel, Gelderland en deels Utrecht."

Het beheersgebied is tamelijk groot en veelomvattend.

Hoe belangrijk is het netwerk voor jou?

"Ik zit nu ruim twintig jaar in het vak en heb in die jaren een uitgebreid netwerk opgebouwd. Daar pluk

ik nu dagelijks de vruchten van. Dit betekent niet alleen gebruik maken van het netwerk – dus "halen" - maar ook het noodzakelijke 'brengen'. Er dus ook zijn als een netwerkpartner je nodig heeft. Dat geeft mij persoonlijk een drive en veel voldoening. Je kunt elkaar aanvullen, kennis delen, dus veel van elkaar leren. We weten elkaar makkelijk te vinden, laagdrempeligheid is dan essentieel. Dit alles is heel belangrijk voor de kwaliteit, maar ook de kwantiteit van je eigen werk. Meer ogen en oren binnen je bewakingsgebied, over en weer natuurlijk, levert uiteindelijk veel meer op!"

Dit is Geert absoluut ten voeten uit. In het verleden hebben we al veel samen gewerkt, tot wederzijds genoegen. We weten elkaar nog steeds makkelijk te vinden.

"Een aardig voorbeeld van het samenwerken met het netwerk is een zaak die ik draaide met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Een aannemer moest in opdracht van RWS houtopstanden rooien in de uiterwaarden. Dit rooien is noodzakelijk om opstuwing bij hoogwater te voorkomen. Na enig zaagwerk werd door de aannemer ook flink gebruik gemaakt van het gewasbeschermingsmiddel Roundup. Dit was volledig in strijd met het contract dat de aannemer had ondertekend met RWS. Hierin heeft RWS beleidsregels vertaald, hetgeen er onder andere op neerkomt dat het gebruik van de in Roundup werkzame stof 'glyfosaat' verboden is. Toen ik dat constateerde ben ik gelijk in contact getreden met een collega van mijn netwerkpartner de NVWA. Deze collega heeft het strafrechtelijk opgepakt voor wat betreft het feitelijk gebruik van het betreffende middel nabij oppervlaktewater. Ikzelf heb het bestuursrechtelijk deel voor m'n rekening genomen en onze eigen inspectiedienst – Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) - ingeschakeld.

Voordat een aannemer gaat rooien moet hij eerst het gebied schouwen op de aanwezigheid van nesten, broedende vogels en dergelijke.

De aannemer was een boom aan het vellen terwijl er in een cirkel van pakweg vijf meter om die boom zes nesten met eieren en kuikens aanwezig waren.

Een tweede voorbeeld van samenwerken met het netwerk is een zaak waarbij een aannemer ook in opdracht van RWS bezig was om houtopstanden te verwijderen. Voordat hij ging rooien moest hij eerst het gebied schouwen op de aanwezigheid van nesten, broedende vogels en dergelijke. Ook dat is contractueel door RWS vastgelegd. Als daar sprake van is dienen de werkzaamheden te worden gestopt om verstoring dan wel vernietiging van de nesten c.q. het broeden te voorkomen. Een collega van RWS, die op één van de bekende gele boten van RWS patrouilleerde, attendeerde mij op de werkzaamheden van die aannemer. Ik heb toen een onderzoek ingesteld en hieruit bleek dat de aannemer een boom aan het vellen was terwijl er in een cirkel van pakweg vijf meter om die boom zes nesten met eieren en kuikens aanwezig waren. Vanuit mijn netwerk heb ik toen contact gezocht met collega Wim Vosgezang van de provincie Gelderland. Wim is BOA Flora- en faunawetgeving bij de provincie. Het bleek hier te gaan om een beschermde vogelsoort, namelijk de brandgans. We hebben toen gezamenlijk een onderzoek ingesteld en afgerond. Uit het onderzoek bleek dat de aannemer het verplichte schouwrapport niet had ingevuld en dat het dus om een diersoort ging die tijdens het broeden niet mocht worden verstoord. Samen hebben we toen proces-verbaal opgemaakt.

Ik ben ook blij dat mijn collega's van de mobiele verkeersleiding – dat zijn dus die collega's die op die gele patrouilleboten varen en toezien op de goede en veilige afwikkeling van de scheepvaart op de rivieren - zo enthousiast zijn om ook naar andere zaken te kijken dan alleen de scheepvaart en dat vervolgens dan ook nog aan de afdeling Handhaving van RWS melden. Ook een voorbeeld van goede samenwerking en meer ogen en oren binnen m'n bewakingsgebied."

Hoe staat het met de samenwerking met de politie?

"De samenwerking met de regionale milieuteams van de politie in het oosten van het land loopt doorgaans goed. We weten elkaar te vinden! Ik word ook nog wel eens gevraagd om een cursus bemonstering te geven voor politiemilieuableidenden. Dat vind ik erg leuk om te doen en ik zeg dan ook niet snel nee.

Naast het opmaken van processen-verbaal hebben we bij RWS sinds begin 2013 de bestuurlijke strafbeschikking (BSB) geïntroduceerd. Deze mag alleen door BOA's worden uitgeschreven. Het gaat dan met name om zogenaamde opzetovertreden die licht van aard zijn, zoals het lozen van kleine hoeveelheden olie e.d. op het oppervlaktewater of

Ik ben regelmatig 's avonds en in het weekeinde als BOA op pad.

het dumpen van afval en/of grond. Bij zwaardere overtredingen maken we altijd proces-verbaal op. In 2013 heb ik twaalf BSB-en uitgeschreven. De eerste was wel lastig omdat ik toen nog moest uitvinden hoe de routing was. Maar nu is het een welkome aanvulling van onze handhavingsgereedschapskist."

Is het BOA-bestaan bij RWS een 9-tot-5-baan?

"Het is beslist geen baan van 9 tot 17 uur. Ik ben regelmatig 's avonds en in het weekeinde als BOA op pad. Zo ook afgelopen kerst. Er was op tweede kerstdag door mijn collega Rob van der Heijden een grote olielozing in de haven van Arnhem aangekomen.

Rob had die week piketdienst. Hoewel ik de kerstdagen vrij was en geen piketdienst had, heeft Rob mij gevraagd om hem als BOA te assisteren. Na mijn nette kerstkleding gewisseld te hebben voor m'n werkkleding ben ik op pad gegaan en ben ik zo'n beetje de gehele tweede kerstdag en de dagen daarna met deze zaak aan de slag geweest.

We hebben toen negen schepen bemonsterd die in de haven lagen om te kijken of er een match zou zijn met de in het oppervlaktewater van de haven aangetroffen olie. Mijn collega's van de mobiele verkeersleiding hebben ons daarbij geassisteerd. Ik heb toen ook een collega van het RMT (regionaal milieuteam) in kennis gesteld. Een directe actie van het RMT lag toen niet voor de hand omdat al hun tijd werd opgeslokt door vuurwerkonderzoeken. We hebben nog steeds contact met het RMT over deze zaak en het onderzoek is nog niet afgerond".

Hoe houdt een RWS BOA z'n kennis op peil?

"Ik hou m'n kennis als BOA op peil door de jaarlijkse bij- en herscholingscursus van RWS. Deze her- en bijscholingscursus is wel toegespitst op het werk van de 'waterspecteur'.

Hierin wordt samengewerkt tussen de Stichting Wateropleidingen van RWS en de Unie van Waterschappen. Dat is wel zo prettig en praktisch omdat

het nu een maatwerk cursus is".

Veel voorkomende overtredingen: lozen op het oppervlakte water.

Tot slot

Ik kan terugkijken op een prettig gesprek met een goede collega. Het doet me deugd dat Geert het samenwerken met andere netwerkpartners nog steeds zeer hoog in het vaandel heeft staan. Een absolute noodzaak bij de ketenhandhaving. Het lijkt wel of we dit verlerd zijn na de vele reorganisaties, samenvoegingen en dergelijke van de diverse handhavingdiensten. Mooi om te zien dat er gelukkig nog collega's zoals Geert zijn, die aan de samenwerking een feitelijk invulling geven. Dat geeft weer vertrouwen voor de toekomst! Geert en andere collega's van RWS-ON bedankt voor de ontvangst, het gesprek en succes met jullie werk!

Tekst: Dick Nijhof
Foto's: G. Wieggers

Bij zwaardere overtredingen maken we altijd proces-verbaal op.

ook bij Rijkswaterstaat

